

Tudatos publikálás: Folyóiratválasztási útmutató kutatók számára

Sasvári Péter¹

Becsült olvasási idő: 4 perc

Link: <http://doi.org/10.13140/RG.2.2.29070.47683>

Bevezetés

Tudományos folyóirat:

Olyan rendszeresen megjelenő kiadvány, amely új kutatási eredményeket, elméleti elemzéseket vagy módszertani fejlesztéseket közöl. A publikációk szerzői tudományos közösség tagjai, a cikkek célja a tudományterület fejlődésének elősegítése.

Lektorált (peer-reviewed) folyóirat:

Az ilyen folyóiratokban megjelenő tanulmányokat legalább két független szakértő (lektor) értékeli megjelenés előtt. A szakmai bírálat célja a tudományos minőség biztosítása, hibák kiszűrése, és a tartalom megbízhatóságának növelése.

Scopus:

A Scopus az Elsevier kiadó multidiszciplináris bibliográfiai adatbázisa, amely tudományos folyóiratok, konferenciakiadványok és könyvek adatait tartalmazza. A Scopus-indexálás azt jelzi, hogy a folyóirat megfelel bizonyos nemzetközi tudományos minőségi kritériumoknak.

Web of Science (WoS):

A Clarivate által üzemeltetett nemzetközi tudományos adatbázis. Az itt szereplő folyóiratok impaktfaktorról rendelkeznek, ami a tudományos teljesítmény fontos mutatója. A WoS indexálás szigorú kiválasztási folyamaton alapul.

MTMT (Magyar Tudományos Művek Tára)

A magyar kutatók publikációit nyilvántartó és rendszerező adatbázis. Az MTMT segít az egyéni, intézményi és tudományterületi kutatási teljesítmény értékelésében, és tartalmazza a hazai és nemzetközi folyóiratokra vonatkozó információkat is (pl. lektoráltság, indexáltság, MTA-besorolás).

MTA folyóiratlista:

A Magyar Tudományos Akadémia osztályai és bizottságai által összeállított listák, amelyek minősítik a tudományos folyóiratokat (pl. A, B, C kategóriák). Ezek a listák segítenek a tudományterületen belüli szakmai elismertség megítélésében.

¹ Egyetemi docens, Miskolci Egyetem, E-mail: Sasvari.Peter@uni-miskolc.hu

Scimago Journal Rank (SJR)

A Scopus alapján készített nemzetközi folyóirat-rangsor, amely figyelembe veszi a folyóiratok idézettségét és presztízsét. Az SJR az egyes folyóiratokat tudományterületek szerint kvartilisekbe (Q1–Q4) sorolja.

Best Q

A „Best Q” a folyóirat adott évben elért legmagasabb SJR kvartilis besorolását jelenti. Például ha egy folyóirat több tudományterülethez is tartozik, és az egyik területen Q1, míg másikon Q2 besorolást kapott, akkor a „Best Q” értéke Q1.

Kifogásolható folyóiratok listája:

Egyes nemzeti és nemzetközi szervezetek (pl. Norvég és finn lista, MTA) évente közzéteszik azon folyóiratok listáját, amelyek gyakorlatát átláthatatlannak, etikátlannak, vagy predátorjellegűnek ítélik. Ezek a folyóiratok kerülendőek, mivel publikációs gyakorlatuk tudományetikai kérdéseket vet fel.

1. Az MTMT weboldalának felkeresése

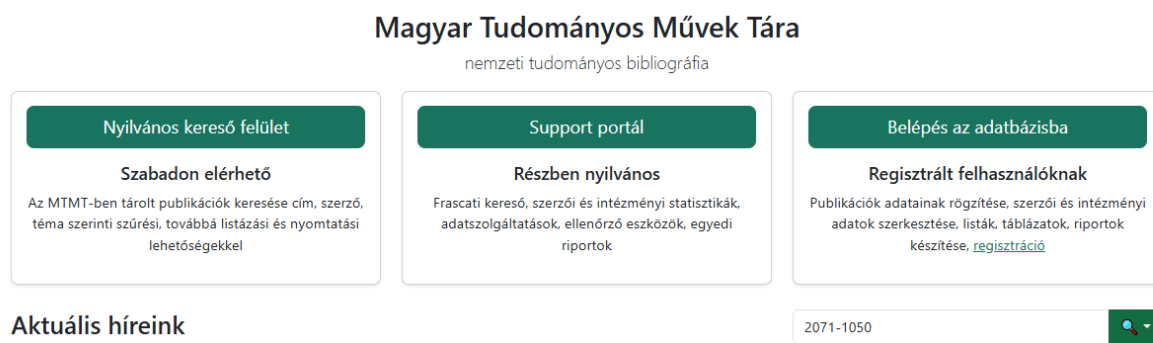
<https://www.mtmt.hu/>

Az MTMT (Magyar Tudományos Művek Tára) a magyar kutatók hivatalos tudományos publikációs nyilvántartása. A honlapon keresztül elérhetők a szerzők, intézmények és tudományos közlemények adatai, valamint a tudományos folyóiratok jellemzői is. Az MTMT-ben ellenőrizhető, hogy egy adott folyóirat:

- szerepel-e a nyilvántartásban,
- rendelkezik-e tudományos és lektorált minősítéssel,
- szerepel-e nemzetközi indexekben (Scopus, WoS),
- milyen MTA-besorolással rendelkezik,
- és nem szerepel-e a kifogásolható gyakorlatot folytató folyóiratok között.

Az ellenőrzés első lépése tehát az MTMT weboldal megnyitása, ahol keresés indítható a folyóirat nevére vagy ISSN-számára.

2. A kiválasztott folyóirat ISSN számának vagy nevének beírása

1. ábra: Az MTMT kezdőoldal fő funkciói (nyilvános kereső, support portál, belépés)

Forrás: MTMT alapján

Kiválasztod a folyóiratot: (Pl. *Sustainability*, ISSN: 2071-1050)

Az MTMT felületén a felső keresősávba beírhatjuk a folyóirat **nevét** vagy **ISSN-számát**, majd a találati listából kiválasztjuk a pontos egyezést mutató folyóiratot. Célszerű inkább az ISSN-szám alapján keresni, mivel a folyóirat neve többféle alakban is szerepelhet az adatbázisban.

A példában a *Sustainability* folyóiratot vizsgáljuk mintaként. Az MTMT adatlapján található információk alapján pontról pontra végigmegyünk az ellenőrzési szempontokon (tudományos, lektorált, Scopus/WoS indexált, SJR besorolás, MTA minősítés, kifogásolhatóság).

Ezt a vizsgálatot **mindig újra el kell végezni minden egyes folyóirat esetében**, amelyben publikálni szeretnénk. Akkor tekinthetjük megfelelőnek az adott folyóiratot, **ha az összegzésnél minden ellenőrzési szempont kedvező választ ad** (pl. nem szerepel kifogásolható listán, van Scimago besorolása, legalább Q2-es, stb.).

3. A kapott eredmények értékelése és a következtetések levonása

A folyóiratértékelési lépések bemutatását egy konkrét példán keresztül szemléltetjük. Az alábbiakban a *Sustainability* című folyóirat MTMT-adatlapja alapján végzünk részletes elemzést. A cél, hogy megmutassuk, milyen információkra kell figyelni, és hogyan lehet ezekből következtetéseket levonni a folyóirat tudományos minőségéről és elfogadhatóságáról.

1. táblázat: *Mintafolyóirat MTMT-adatlapja (Sustainability – MDPI)*

SUSTAINABILITY (10015182)
Rövid név: SUSTAINABILITY-BASEL
További nevek: SUSTAINABILITY Sustainability Sustainability (Switzerland)
ISSN: 2071-1050
Megjelenés: 2009 -
Honlap Egyéb URL SJR honlap
Kiadó: - MDPI
Idegennyelvű Open Access 2009-
Tudományos Lektorált WoS indexált SJR indexált
Szakterületek: Scopus - Geography, Planning and Development Scopus - Management, Monitoring, Policy and Law Scopus - Renewable Energy, Sustainability and the Environment WoS - ENVIRONMENTAL SCIENCES WoS - ENVIRONMENTAL STUDIES
Impakt faktoros évek: 2013-2023
SJR indikátor az utolsó (2024) év alapján: Computer Networks and Communications: Q2 Energy Engineering and Power Technology: Q2 Environmental Science (miscellaneous): Q2 Geography, Planning and Development: Q1 Hardware and Architecture: Q2

SUSTAINABILITY (10015182)
Management, Monitoring, Policy and Law: Q2 Renewable Energy, Sustainability and the Environment: Q2
MTA értékelés: IV. Agrártudományok Osztálya: A IX. Szociológiai Tudományos Bizottság: C nemzetközi
Megjegyzés: #2025 Kifogásolható gyakorlatot folytató folyóirat Részletek a Norvég lista információs oldalán #2024 Kifogásolható gyakorlatot folytató folyóirat Részletek a Norvég lista információs oldalán
A folyóirat MTMT-ben rögzített közleményei: 13557
Az MTMT-ben regisztrált szerzők közleményei: 745
A közlemények száma tájékoztató jellegű, az esetlegesen előforduló, még nem kezelt duplumokat is tartalmazza.
Forrás: MTMT alapján https://www.mtmt.hu/folyoirat/10015182

Bár a folyóirat több tudományterületen Q1–Q2 besorolással rendelkezik, és formálisan megfelelne a tudományos és indexáltsági feltételeknek, **a „kifogásolható gyakorlatot folytató folyóirat” minősítés miatt mégsem javasolt benne publikálni.**

Ellenőrzési lépések a fenti adatlap alapján:

2. táblázat: Folyóirat-ellenőrzési táblázat (mintaértékelés)

Sorszám	Kérdés	Válasz	Magyarázat
1	Tudományos és lektorált a folyóirat?	Igen	„Tudományos Lektorált”
2	Scopus által indexált?	Igen	„Szakterületek: Scopus - Geography, Planning and Development”
3	Scimagojr 2024 -es listán szerepel?	Igen	„SJR indikátor az utolsó (2024) év alapján” (Pl. 2023, 2022 nem jó!)
4	Mi a legjobb Q besorolása?	Q1	„Geography, Planning and Development: Q1”
5	Kifogásolható gyakorlatot folytató folyóirat 2025-ös listáján szerepel?	Igen	„#2025 Kifogásolható gyakorlatot folytató folyóirat „
Összegzés	Ezt a folyóiratot nem választom!!		Az 5. pont miatt.

Ez az értékelési szempont **elsőbbséget élvez** minden más tényezővel szemben, függetlenül az impaktfaktortól, Scopus indexáltságtól vagy MTA besorolástól.

Szakmai megjegyzések:

- **Tudományos és lektorált** folyóiratban való megjelenés alapfeltétel minden tudományterületen.
- **WoS indexáltság** elsősorban a **STEM** (természettudomány, műszaki, orvostudomány) területeken fontos, pl. **MTA doktori eljárásnál**.
- **MTA értékelés** (pl. A, B, C) különösen a **bölcsészeti- és társadalomtudományokban** mérvado, ahol gyakran nincs impaktfaktor vagy Scimago-besorolás.
- A **Best Q** besorolást mindig a legfrissebb (aktuálisan elérhető) év alapján kell vizsgálni – 2025-ben ez a **2024-es lista**.

- **Kifogásolható gyakorlatot folytató folyóiratként** való megjelölés automatikus kizáró tényező – még akkor is, ha a többi mutató kedvező.

Összegzés

A publikálásra szánt tudományos folyóiratok előzetes ellenőrzése ma már elengedhetetlen lépés a minőségi tudományos teljesítmény biztosítása érdekében. A megfelelő folyóirat kiválasztása nemcsak a kutató egyéni megítélését, hanem intézményi szinten az értékelési rendszerekben való szereplést, finanszírozási lehetőségeket és tudományos presztízst is meghatározza.

A dokumentumban bemutatott ellenőrzési lépések – különösen az MTMT-ben elérhető adatok alapján – lehetővé teszik, hogy tudatos döntést hozzunk a publikációs fórum kiválasztásakor. A folyóiratok tudományos és lektorált jellege, Scopus és WoS indexáltsága, MTA minősítése, illetve a Scimago-besorolás („Best Q”) mind fontos tényezők, de **a legfontosabb kizáró szempont** a „kifogásolható gyakorlatot folytató folyóirat” minősítés megléte.

Az itt bemutatott gyakorlat bármely tudományterületen alkalmazható, és kifejezetten hasznos lehet doktorjelöltek, pályakezdő kutatók, illetve minden olyan szerző számára, aki szeretné elkerülni az alacsony presztízssű vagy etikailag problémás folyóiratokat.

A végső cél: **megalapozott, felelős publikációs döntés**, amely hosszú távon a kutatói pálya minőségét és hitelességét szolgálja.